

Aktivnosti Tima za zdravlje Primorsko-goranske županije kroz razdoblje 2004. – 2018. godine

Program *Zdrava županija* u Primorsko-goranskoj županiji dio je Hrvatske mreže zdravih gradova, udruženja hrvatskih gradova i županija okupljenih oko ideje promicanja zdravlja. Mrežu čine gradovi, županije i općine koje su putem predstavničkih tijela donijele odluku o pokretanju projekta *Zdravi grad* ili *Zdrava županija* i odluku o pristupanju Hrvatskoj mreži zdravih gradova. Na europskoj razini, u ovaj projekt uključeno je više od 1200 gradova iz tridesetak europskih zemalja. Program *Rukovođenje i upravljanje za zdravlje – Zdrave županije* idejno je osmišljen u jesen 2001. godine s ciljem jačanja upravljačkih kapaciteta županija u procesu najavljene decentralizacije, čime su pred regionalnu samoupravu postavljeni novi zadaci i novi oblici odgovornosti na području upravljanja za zdravlje. Realizacija programa započela je 2002. godine kao partnerski projekt Ministarstva zdravstva, Ministarstva rada i socijalne

skrbi, županija, Škole narodnog zdravlja *Andrija Štampar* Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu te Hrvatske mreže zdravih gradova. Osim nacionalnih partnera, partner u provođenju ovog projekta bio je i Centar za kontrolu i prevenciju bolesti (CDC) iz Atlante, SAD. U okviru Programa nositelji aktivnosti bili su Županijski Timovi za zdravlje koji su putem dva ciklusa edukacije poslijediplomskog usavršavanja na Školi narodnog zdravlja *Andrija Štampar*, usvojili znanja i vještine upravljanja za zdravlje i kreiranja javnozdravstvene politike. Formiran je Županijski multisektorski tim koji se sastojao od političke, stručne i izvršne komponente s ciljem analize zdravstvenih potreba stanovništva, odabira prioriteta i strategije za rješavanje prioriteta zdravstvenih potreba, analize adekvatnosti postojećih resursa te osiguranja sredstava i implementacije programa kojima će potrebe biti adresirane. Rezultat toga bila je izrada strateških dokumenta

Slika zdravlja stanovnika Primorsko-goranske županije i Strateškog okvira za zdravlje. Na temelju *Slike zdravlja i Strateškog okvira za zdravlje* izrađen je *Plan za zdravlje* s pet odabranih prioriteta kojeg je prihvatila Županijska skupština na sjednici 14. lipnja 2007. godine. Imenovan je tim za provođenje *Plana za zdravlje*, koordinatorica i zaduženi nositelji izvršenja Plana po prioritetima. U rujnu 2008. godine održana je Partnerska konferencija te je prihvaćen *Sporazum o partnerstvu za zdravlje* i suradnju s ključnim partnerima vezanim uz izvršavanje *Plana za zdravlje* po prioritetima u Primorsko-goranskoj županiji. U 2009. godini potpisan je Partnerski sporazum sa 36 jedinica lokalne samouprave te sa 17 ustanova i nevladinih organizacija. Također su potpisani ugovori o provođenju konkretnih programa (Grad Rijeka, Grad Delnice, Grad Čabar, Grad Vrbovsko, Grad Novi Vinodolski i drugi). Županijski Tim za zdravlje sudjelovao je u

natjecanju Lige zdravih gradova i zdravih županija koje je organizirala Hrvatska mreža zdravih gradova te je Primorsko-goranska županija zauzela visoko drugo mjesto u Mreži i dobila ploču i povelju koju je predsjednik Svjetske zdravstvene organizacije uručio na svečanoj skupštini županu Zlatku Komadini i koordinatrici Ivi Josipović. Tim za zdravlje je tijekom 2009. i 2010. godine sudjelovao u edukaciji TQM-a (Total Quality Management) unapređujući procese iz aktivnosti po prioritetima, a jedan od njih, posthospitalna zaštita psihički bolesnih starijih osoba, prikazan je kao model dobre prakse na 2. Hrvatskom kongresu preventivne medicine i unapređenja zdravlja u Zagrebu 2010. godine te na Svjetskom kongresu socijalnog rada u Hong Kongu 2010. godine. Dodatno su postignuće i rezultat provođenja projekta *Zdrava županija* izmjene Zakona o zdravstvenoj zaštiti, obaveza osnivanja Savjeta za zdravlje u cilju ostvarivanja prava, obaveza i zadaća na području zdravstvene zaštite te izrada Plana zdravstvene zaštite na regionalnoj razini, u cilju planiranja na regionalnoj razini, uz dosadašnju isključivo nacionalnu razinu, a sve u cilju unapređenja zdravlja stanovništva. U Odluci o imenovanju članova Savjeta navedeno je da stručnu pomoć Savjetu u obavljanju poslova iz njegove nadležnosti pruža Tim za zdravlje Primorsko-goranske županije. Na isti je način zakonom uređeno osnivanje Savjeta za socijalnu skrb čime se potiče integracija javnozdravstvenih i socijalnih aktivnosti. Također je uspostavljena mreža zdravih gradova i kandidata za zdrave gradove na području Primorsko-goranske županije. Na kraju programskog razdoblja *Plana za zdravlje 2007. - 2012.* godine provedena je evaluacija ishoda i utjecaja na zdravlje s ciljem analize uspješnosti implementacije. Evaluacija je provedena od strane neovisnog vanjskog evaluacijskog tima s Medicinskog fakulteta u Rijeci. Analizirani su programski dokumenti, realizacija *Plana za zdravlje* te pokazatelji unapređenja zdravlja ciljane populacije. Zaključeno je kako aktivnosti iz *Plana za zdravlje* predstavljaju značajan strateški iskorak Primorsko-goranske županije na području unapređenja zdravlja stanovništva, kako su postavljeni zdravstveni prioriteti uključeni u *Plan za zdravlje* realno odabrani, a stečena iskustva tijekom provedbe Plana predstavljaju značajnu prednost za daljnje planiranje i unapređenje provedbe županijskih planova te kako je *Plan za*

zdravlje ispunio očekivanja. Županijskoj skupštini predložena je izrada novog strateškog dokumenta *Plana za zdravlje* za naredno razdoblje, što je Županijska skupština prihvatila na svojoj sjednici. Slijedom toga izvršene su pripreme za izradu novog planskog okvira, zdravstvene i socijalne slike stanja Primorsko-goranske županije. Kako bez socijalnog blagostanja nema niti kvalitetnog života i zdravlja, u novi Plan uključeni su i socijalni prioriteti. Održano je devet fokus grupa kojima je *Tim za zdravlje* namjeravao ocijeniti koje su zdravstvene i socijalne potrebe stanovnika Primorsko-goranske županije. Svaka od fokus grupa okupljala je određeni dio stanovništva Županije: Cres i Lošinj, Crikveničko područje, Delnice, Opatiju, Riječki prsten, Grad Rijeku, Krk i Rab. Više od 200 sudionika iznijelo je potrebe svojih lokalnih zajednica. Novi *Plan za zdravlje i socijalno blagostanje* za razdoblje 2015. - 2018. godine predstavlja iskorak u umrežavanju svih resursa na području Primorsko-goranske županije uz intersektorsko djelovanje te timski rad i suradnju kao temeljnu strategiju. Na kraju 2018. godine petogodišnji ciklus završava, a sredstva za izvršenje Plana i postavljenih ciljeva bila su osigurana proračunom Primorsko-goranske županije za navedeno razdoblje. Pored rada na odabranim javnozdravstvenim i socijalnim prioritetima, dodatna je aktivnost *Tima za zdravlje* Primorsko-goranske županije mentoriranje i umrežavanje gradova u *Županijsku mrežu zdravih gradova*. Temeljni je dokument

Plan za zdravlje i socijalno blagostanje Primorsko-goranske županije za razdoblje 2015. - 2018.g. Kod postupka *umrežavanja* aktivnosti su uspostavljane kontakta s gradonačelnikom/icom, budući da je potrebna suglasnost za osnivanje Inicijativnog odbora), sastanci s Inicijativnim odborom na kojima se definira tijek i postupci procesa do održavanja Konsenzus konferencije (anketiranje građana, izrada *Slike zdravlja grada*, formiranje fokus grupa) te moderiranje i donošenja vlastitog *Plana za zdravlje* pojedinog grada. Tijekom izvještajnog razdoblja umreženi su slijedeći gradovi na području Primorsko-goranske županije: *Grad Krk*: Konsenzus konferencija održana je 20. svibnja 2015. godine, održani su motivacijski razgovori s koordinatorima aktivnosti, sastanci s Inicijativnim odborom te je pružena podrška pri izradi *Plana za zdravlje*; *Grad Crikvenica*: Konsenzus konferencija održana 25. ožujka 2016. godine pod vodstvom županijskog Tima za zdravlje; *Grad Mali Lošinj*: Konsenzus konferencija održana 14. rujna 2018. godine pod vodstvom županijskog Tima za zdravlje.

**izv.prof.dr.sc. Đulija Malatestinić,
dr.med**

djulija.malatestinic@pgz.hr

mr.sc. Iva Josipović, dipl.soc.radnik
iva.josipovic@gmail.com